

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellvs Svpplex Animarum è Purgatorio Ad Sodales Marianos Sermonibus Sacris Explicatvs

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1643

Sermo VIII. De Funeris solennitate. An prosit Animabus sacra sepultura?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54988](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54988)

vsque ad finem mundi, quas omnes
homines huc vsque pertulerunt, quàm
vno die esse in Purgatorio, & minima
illius pœna cruciari. Quod si verum,
profectò suppliciter à misericordia-
rum Patre sæpe sæpius petere possu-
mus: A Purgatorij cruciatu libera nos
Domine.

SERMO VIII.

DE

Funeris Solemnitate.

ET

*An profit animabus defunctorum
Sacra Sepultura?*

Mortuo ne p̄ obibeas gratiam.

Ecclesi. VII. 37.

STABILITIS de Purgatorio ijs,
quæ ad illius fidem, locum, tem-
pus,

pus, ac cruciatuum qualitatem videri poterant minus firma, ventum est ad disceptationem illam, quæ de præsidibus, quibus iuuantur animæ in purgatricibus flammis detentæ à Theologis instituitur, & suffragiorum titulo pertractatur à Doctoribus Scholasticis vberius. In qua cum Doctor noster Aquinas quattuordecim omninò articulis copiosè subtiliterque, vt semper disputatorem agat, si quotannis vel vnus ex ijs seligatur, qui paulo fusius explicetur, quando vnquam Oratori sacro deesse poterit de mortuis ad Purgatorium religatis dicendi materia? Sed nobis non est propositum ad Doctoris Angelici ordinem religiosius dictionem nostrā adstringere, de quo ne quidem in Theologicis scholis nobis legē diximus. Quocirca vt dispositione propria nobis æquè ac auditoribus satis fiat, ab ijs ducatur initium, quæ recens extincto sunt propiora.

INTER quæ primum est funeris ac sepulturæ solennitas, de qua hæc est digna Theologo, vestrisque auribus ac

mentibus disquisitio : *An animabus defunctorum proſit, ſepeliendi certis in locis, & cum ſacris ceremonijs ritus?* Hic nolim vos audire Nouatores, quibus, vt in ceteris, ſic in hac re quoque diſplicet antiquitas, & vniuerſè pronunciant: meram eſſe ſuperſtitionem, velle ſepeliri in vno loco potius, quàm in altero, aut in locis DEO vel Sanctis dicatis: cum locus vnus, in quiunt, nihilo ſanctior ſit alio: impium autem putât ſentire vel docere quod id proſit defunctorum animabus. Quod eſt eſſatum Petri Vermilij Caluiniftæ celebriſ commentantiſ in epiſtolæ prioris ad Corinthios caput 15. ac locis communibus, quem non pudet coarguere S. Auguſtinum, quod aliter ſenſerit, atque ſcripſerit. Et nos, inquit, illud planè non recipimus. Petrus quoque Viretus eiufdem ſectæ homo peſtilens in ſuis inſtructionibus idem irridet, ac reprobat. Cuius verba, vt aliorum recitat Franciſcus Feu-ardentius in Theomachia Caluiniftica libro XI.

HAVSERVNT hoc dogma, vt alia pleraq̃s, in ſchola Caluini, qui ne quidè
in tem-

intemplū inferri cadauer voluit. Sic enim scribit ad Mompelgartenses epistola quinquagesima prima. In sepultura mortuorum hanc velim moderationem adhiberi, ne in templum funus deferatur. An metuebat homo nefarius ne suorum quispiam sacri loci admonitu defuncto benè precaretur, ac requiem æternam exoptaret? Est autem illud luculentum mendacium Hospiniani Calvinistæ in Centone suo de origine templorum lib. 3. cap. 1. scribentis fidenter, morem sepeliendi mortuos in templis natum esse ex avaritia Sacerdotum. Quod falsum esse ex ijs etiam quæ hic subiungemus palam fiet. Antiquiores Calvinistis quidam in Bohemia hæretici morem eundem reprehendebant, vt habet Aeneas Syluius in Origini-
bus Bohemor.

*De orig.
Bohe. c. 35.*

ORTHODOXORVM hæc est sententia. Sepeliri in locis DEI cultui & Sanctorum consecratis, idque exoptare, ac præscribere in testamento ad superstitionem minimè pertinere, sed esse pium, fideique Sacrosanctæ con-

sentaneum, defunctis utile, viuis solatium. Huius rei gratia OBSERVO. Sepulturæ finem alium esse politicū, alium religiosum: vtrumque varium, siue superstites spectemus, siue demortuos: siue corpus, siue animā. Finis politicus imprimis est honestas publica, quæ non sinit corpora incomposita omniū oculis exponi, & iacere nuda. Partes corporis quasdā non defunctis minus quā viuētibus regi verecundia imperat: leges vetant vel pictura exprimi. Quæ leges vtinā vigerent, non conspicerentur, siue in priuatorū ædibus, siue magnatū palatijs, nuda, nullo discrimine virorū, alterius-ue sexus, quod foedū, ac detestandum, corpora. Romani olim, quāuis gētiles Christianis quibusdā huius tēporis religiosiores vetabant ne in cōmuni balneo lauantur parētes cum filijs, eadem de causā, ob quam corpora sepeliri conuenit, quoniam indecorum est à filijs conspici in maioribus, quæ pudor velari præcipit.

Deinde, ad finem eundem spectat sanitas, quæ infecto cadauerū passim iacentiū & insepultorū foetoribus aëre
non

non esset tuta à contagione. Hinc lues & pestilitas bellorum tempore, vel cū greges mortui in agris cōputrescunt, pisces in littore. Huc respiciebat Seneca, libro de remedio fortunæ: *Non defunctorum caussa, inquit, sed viuorum inuenta est sepultura, ut corpora & visu & odore foeda amouerentur.* Quocirca, quæ monumenta, non nemo munimenta vocari posse existimat, à muniendo. Hoc etiam adiungatur, si insepulta iacerēt cadauera, magna vbique esset luporū canum que rabidorum multitudo, quæ ad carnes humanas deuorandas accurrerent: vnde certissimum vitæ multorum crearetur periculum.

FINIS politicus ad viuorum quoq; solatia extēditur, dum carorum cadaueribus honestè, ac honorificè sepeliendis operadatur. Caussam hanc assignat S. Augustinus libro de cura pro mortuis gerenda ad Paulinum cap. 2. *Omnia ista, ait, id est, curatio funeris, conditio sepultura, pompa exequiarum, magis viuorum solatia sunt, quem subsidia mortuorū.* Ad idem extimulat affectus humanitatis ac amoris cuius testimonia sunt sepulturæ propinquorum.

Arte.

Artemisia Carix Regina cū Mausolo marito sepulchrum augustissimum, à quo mausolæa deinde Regum sepulchra appellata sunt, excitasset, non contenta hoc caritatis officio, cineres mariti ex potu hausit, & mortui reliquias in pectoris ac cordis reconditorio reposuit. Vtrumque ad defuncti viam memoriam, sui solatiū, & amoris, ac fidei conjugalis testimonium. Hæc & illi spectabant, qui carorum cineres non tumulo solum, sed statuis etiam honorabant. Vnde omnis idololatriæ initium. *Acerbo enim luctu dolens pater citò sibi rapti filij fecit imaginem, & illam, qui tunc quasi homo mortuus fuerat, nunc tanquam DEVM colere cœpit, & constituit inter seruos suos, Sacra. & sacrificia, Sapientix XIV.*

Sap. 14. 15.

IAM verò finis religiosus sepulturæ vel viuos respicit, vel mortuos. Si viuos, est fides ac spes resurrectionis futuræ: tum mortis pia meditatio. Si mortuos, animarum salus ac subsidium. Sunt sepulchra fidei ac spei tessera, sunt etiam symbola, quæ resurrectionem futuram significant. *Vt corpora-*

pora-

pori, inquit Augustinus de cura pro mortuis, *sed tamen ut resurrecturo, & in aternitate mansuro impensum huiusmodi officium, sit etiam quodammodo eiusdem fidei dei testimonium.* Viua autem est in sepulchrorū intuitu mortis memoria, ut quasi mētē mouentia monimēta Latinis dicta quidam haud ineptē opinentur.

PORRO sepulturæ ritum, si certo in loco fiat, valere ad subsidium defunctorum, & animarum salutem, ut citius è Purgatorij cauernis educantur apud catholicos Theologos in confesso est. Siquidem docent ex Patrum antiquorum consensu, sepeliri in locis sacris, ac Sanctorum memoriæ consecratis prodesse quibusdam, obesse alijs: prodesse probis in Christo-que mortuis, quos aliqui mediocriter bonos vocant: obesse improbis, seu valde sceleratis, ac sine poenitudine mortuis. Ita iam olim alijs verbis respondit Magnus Papa Gregorius. Apud quem lib. iv. Dialogorum cap. 50. inquit Petrus: *An profit animabus mortuorum si corpora in Ecclesia sint sepulta? Respondet quæstioni Pontifex. Quos gra-*

grauia peccata non deprimunt, hos commodum pro animabus inde accipere. Nam quos peccata grauia deprimunt, nō ad absolutionem potius, quā ad maiorem damnationis cumulum eorum corpora in Ecclesijs ponuntur. Quod posterius membrum sequentibus capitibus per exempla probat. Et sanè sunt aliquot quæ horrorem incutiunt.

Vt illud de foemina sanctimoniali à linguæ procacia, & stultiloquio infami. Hanc in templo sepultam vidit custos Ecclesiæ per reuelationem deduci ad altare, & ibi duas in partes dissecari: quarum altera igne cremabatur, altera intacta remanebat. Et quidem sequenti die vestigia flammarum marmor retinuit. Adiungit Gregorius: *Qua ex re aperte datur intelligi, quis hi, quibus peccata remissa non fuerint ad euitandum iudicium sacris locis post mortem non valens adiuuari.*

Illud quoque de Valeriano Patrio, qui vsque ad ætatem decrepitam leuis & lubricus extitit, ait S. Gregorius, modiumque suis prauitatibus ponere
con.

contempfit. Eadem verò nocte, qua sepultus est, B. Faustinus martyr in cuius Ecclesia corpus illius fuerat humatū custodi suo apparuit dicens, vade, & dic Episcopo, qui ob id pecuniam accepit, vt proijciat hinc foetentes carnes, quas hic posuit: quod si non fecerit, die trigesimo ipse morietur. Quam visionem custos timuit Episcopo referre, & rursus admonitus declinauit: die autem trigesimo Episcopus, cum vesperi sanus atque incolumis ad lectum iuisset, subitā & inopinata morte defunctus est.

Valentini etiam Mediolanensis Ecclesiae defensoris, hominis lubricissimi, ac leuissimi defunctum corpus, cum in Ecclesia B. Martyris Syri sepultum esset, nocte media ibidem exauditæ sunt voces veluti violenter foras eiecti; ad quas cum accurrissent custodes viderunt duos deterrimos Spiritus Valentinum clamantem ac vociferantem foras pedibus reuinctum extrahentes: ac postridie mane effossâ terrâ, sepulchrum vacuū reperere, cadauer verò ipsum extra Ecclesiam

in

in alium locum reuera expòrtatum manibus adhuc pedibusque ligatis.

Non minorem fidem meretur istud de tinctore, qui sepultus in templo S. Ianuarij, nocte clamare coepit audiente custode, ardeo, ardeo. Custos narrat vxori. Illa ad contribules pergit, eosque ad sepulchrũ mittit. Sepulchrũ aperiunt, vestes vident, corpus nullibj. Qua ex re colligẽdũ monet D. Gregorius, quã vltione anima eius dãnata sit, cuius & caro est ab Ecclesiã proiecta. Sacra loca igitur sepultis nõ profunt, quãdo hi, qui indigni sunt ex iisdem diuinitus proijciuntur.

QVOD accidit etiam Sacerdoti illi, cuius est mentio in epistola Cyrilli ad Augustinum, in qua refertur ebriosum illum, luxuriosumque cum alijs sepultum, iusso S. Hieronymi subito apparentis refõssum, extractum, flammis traditum, concrematumque fuisse ad pestilentiam discutiendam.

RECENTIVS est, quod auorum memoria accidit in regno Congo, descriptum à Petro Iarrico tomo secundo Thesauri rerum Indicarum.

Rex

Rex Aluarus licet Christianus, quod iuuenili licentia efferuesceret, & parum firmas in fide radices egisset, voluptatibus plus nimio, cum à nemine officij commonefieret, habenas laxabat: diuina desipiebant, ad idololatriam iterum aspirabat, eoque deducta res erat, vt iam de fide publice deserendam ageretur. Ad eam dementiam Regem adduxerant tum alij quidam deliri adolescentes, tum imprimis Franciscus Bullamaterius illi consanguineus. Sed diuinæ bonitati ac clementiæ obicem huic molimini obijcere visum, dum in nefarij huius consilij auctorem suasoremque grauissimè animaduertit. Mors enim improbum iuuenem peccatis inuolutum, & blasphemantem improuisè oppressit.

Mortuum Rex, quamuis publicum fidei desertorem, quod sibi ad finitatem iunctus esset, solenniter in S. Crucis templo condi iussit. Sed res subinde accidit admirabilis, quæ veluti frenum eos, qui fidem iam iam abiuraturi erant, retinebat, & qui in eadem nutabundi vacillabant, confirmabat.

Nocte

Nocte enim post sepulturam primâ, magno fragore excitato, magnaque violentia Dæmones templum ingrediuntur, vt eminus audiri possent. Hic templi tectum perfringere, stercas è quibus constructum erat frustratim comminuere, impium cadauer tumulo eruere, & secum, flammis, vt creditur infernalibus, vna cum animâ vstulandum, abripere. Postridie tota ciuitas hoc repentino de nocte fragore excitata ad templum spectandi gratia confluit. Hic tectum perfractum, tumulum vacuum, corpus ablatum demiratur. Nemo quo delatum esset, nouerat. Sed omnes consternatos magnus incessit metus: vt Rex, & quotquot in fide ancipites fluctuabant, ducti poenitiâ ab impio proposito destiterint; & alij de fide Christianâ rectius, quàm antea sentirent.

QVOMODO autem obsit alijs Sacra scriptura explicat Papa Gregorius libro indicato cap. 52. his verbis:
Ex qua recollige Petre, quia his, quos peccata grauiâ deprimunt, si in sacro loco sepeliri se fa-

se faciant, restat, ut etiam de sua presumptione iudicentur, quatenus eos sacra loca non liberent, sed etiam culpa temeritatis accuse. In eundem sensum S. Thomas in supplemento quæst. LXXI. art. II. ad 5. respondet, sepulturam in loco sacro impio defuncto non nocere, nisi quatenus hanc sepulturam sibi indignam propter humanam gloriam procuravit. Quare arrogantiae, temeritatisque merito accusantur, qui in loco sacro sepulturam ambiunt, qua indigni sunt, ac sepulti audire morentur; *Amice, quomodo huc intraisti non habens vestem nuptialē? ligatis manibus & pedibus eius, mitte eum in tenebras exteriores. foris canes. foris canes.*

Mat. 22. 13

Apoc. 22.

15.

EANDEM ob causam detrimen-
tosa potest esse criminosis quibusdam
omnis illa funeris solennis pompa:
Religiosorum ac linteatorum longus
ordo, & comitatus, æris campani
compulsatio ac strepitus, cereorum
prælatio, harmonicus comploranti-
um concentus, & similia. Non id di-
cerem, nisi Patronum laudare possem
fide dignissimum Religiosorum Pa-
tri-

triarcham antiquissimum Pachomium, de quo hoc refertur in *Vitis Pachomij*.

Vita PP. l. 1
Vita Pachomij ca.
34.

CUM visitaret monasteria antiquissimo instituto, occurrit fortè, cum funus offerretur, exequijs fratris cuiusdam, qui vitam suam negligenter consumpserat. Fratres autem monasterij illius funus prolequebantur honorificè, psalmos solitos concinentes, præsentibus quoque defuncti parentibus & propinquis. Qui cum vidissent Pachomium, feretrum continuo deposuerunt, ut tam pro mortuo, quam pro se Domino supplicaret. Qui mox ut orationem debitam DEO persoluit, conuersus ad Fratres, ait, desinite psallere. Tum defuncti vestimenta splendida, quibus indutus erat præcepit auferri, quæ coram omnibus fecit exuri; atque ita cadauer efferri iussit, ac sine psalmodia sepeliri.

Igitur Fratres, cum parentibus eius & vniuersis, qui aderant, nouum genus spectaculi contuentes, & obstupefacti nimium precabantur senem, ut consuetam super eum psalmodiam cele-

cele-

mi-
Pa-
uif-
tè,
tris
en-
no-
tur
en-
pa-
vi-
nti-
uo,
Qui
er-
efi-
éta
ra-
fe-
uf-
eius
ge-
tu-
em,
iam
le-

celebrari permitteret. Quibus, cū
non adquiesceret, cœperunt parentes
defuncti culpantes eum, dicere: Quod
est hoc spectaculū nouum? quis mor-
tui non misereatur, licet sit inimicus?
Sufficiēs per se ipsa est calamitas. No-
li, quæsumus, inferre mortuo, quod
nec belluæ facerent, nec tuam cōdecet
penitus sanctitatem. Nam & nos hinc
notamur maximo opprobrio, aliaque
quam plurima suspicionum probra
nascuntur. Utinam nunquam ad hunc
locum venissemus! utinā nec iste Mo-
nachus esset effectus! non hunc æter-
num nobis dolorem infligeret. Roga-
mus igitur, vt solitam nobis psalmo-
diam restituas.

Quibus respondens ait, verè Fra-
tres, & filij, plus vobis præsentis mor-
tui misereor, intantum, vt vobis de vi-
sibili re, ac temporali curantibus, ego
de inuisibili eius substantia sollicitu-
dinem geram: & idcirco, hæc erga
eum fieri decernam. Et vos quidem
maiores ei dolores per hunc honorē,
quem putatis, adquiritis. Ego autem
quantulamcunque ei requiem vel sa-
N tisfa-

tisfactionem per hanc iniuriam præ-
 paro. Propter quod non curo, quod
 pro exanimi corpusculo, & circa il-
 lud multa fiant; sed pro immortalis eius
 animæ satago, quæ hanc carnem rursus
 in resurrectione receptura est incor-
 ruptam, & integram. Alias autem, si
 hoc, quod vultis, annuero, veluti pla-
 cens hominibus iudicabor: atque ut ad
 præsens vobis satisfecisse videar, id
 dispicio, quod ei prodesse poterit in
 futuro.

Fons enim bonitatis DEVS noster
 existens occasiones quærit, per quas
 opulenta super nos dona pietatis suæ
 effundat, remittatq; nobis peccata, nō
 solum in hoc seculo, sed etiā in futuro.
 Nam cūm dicat in Euangelio: *Qui blas-*
phemaerit in Spiritū Sanctū non remitte-
tur ei neq; in hoc seculo, neq; in futuro. Matt.
 XII. dat indubitantur intelligi, quod
 sint quædā delicta, quæ possunt & post
 hanc vitā, si pro ijs supplicetur, ignos-
 ci. Nos igitur quos dignos iudicauit
 Christi potentia diuinæ suæ dispēsa-
 tionis exercere medicinā, si nō vnicui-
 que cōgruens adiutoriū proferamus,
 pro-

profectò, veluti contéptores æstima-
bimur, & audiemus illud, quod scriptū
est in Propheta: *Videte contéptores, & ad-
miramini, & disperdimini*, Habacuck I. Et
ideò, quælo, finite defunctū à proprijs
malis aliquatenus exui, & quantulam-
cunq̃ue requiē in illo futuro examine
promereri. Sepelire ergo eū sine psal-
mis, vt dixi. Potens est enim DEVS, be-
nignus & clemens, multumq̃; miseri-
cors pro supplicatione nostræ parui-
tatis, eum in æternā suam requiem col-
locare. Hæc cum dixisset Senex abiece-
runt cadauer, & secundum quod præ-
ceperat, in monte, vbi erant parata
monumenta sepeliri curarunt, lugu-
bri spectaculo.

HANC ego Pachomij doctrinam,
cū ad Theologiæ trutinam reuoca-
rem, vt debent plurima, quæ in Eremi-
ticis monumentis reperiuntur, ne su-
perstitio, religionis loco, imbibatur,
haud aliter, quàm ex S. Thomæ sentē-
tia explicandā censebam: obesse potu-
isse honorificā funeris pōpam, in quā
solennis psalmodia, quod ea ex ambi-
tione potius, fastuq̃: quā defūcti, quā
N amico.

amicorum persolueretur. Quod etiam annotatum inuenio à viro Ordinis nostri erudito Heriberto Rosveydo, qui libros decem historiam eremiticam complectentes, auctoribus suis, ac nitori pristino restitutos notationibus illustrauit.

CETERVM, ob contrarium affectū cōmodi plurimum adferre potest defuncto, non sacra ac honorifica, sed profana ac vilis, quæ pecudum videri posset, sepultura, si illam quis peccati grauioris, aut etiam leuioris sibi cōsci-
us expetat, & antequam è viuis excedat procuret. Certum enim est, humiliatione, ac sui contemptu mereri dū adhuc sunt in viuis, vt facilius expientur post mortem piorum spiritus. Animaduertit hoc ingeniosè Augustin. lib. pro mortuis, de quæ ipsorum cura ad Paulinum. c. 1.

Nam cū Paulinus obiecisset, non videri posse iuari defunctorum animas sacrā sepulturā, quæ ab alijs post mortē curatur: id enim contrarium videri Apostolicæ illæ censuræ: *Omnes adstabimus ante tribunal Christi, vt ferat vnusquisq; secundum ea, quæ per corpus gessit,*
sive

sive bonum, sive malum. 2. ad Corinth. v. c.
 Quippe hæc sententia admonet fieri
 ante mortem : non tunc, quando iam
 recipiendum est, quod quisque gessit
 ante mortem. Respōdet August. quo-
 niam quodam vitæ genere acquiritur,
 dum in hoc corpore viuitur, vt ali-
 quid adiuuent ista defunctos: per hoc,
 secundū ea, quæ per corpus gesserūt,
 eis, quæ post corpus religiosè illis
 facta fuerunt, adiuuantur.

Hoc haud dubiè spectauit Mar-
 cellinus Pontifex Maximus: qui scele-
 ris, ex thure Dijs oblato persecutio-
 ne grassante sibi conscius, sepeliri se
 vetuit, sed voluit projci vt iumen-
 tum saluti id animæ profututum cre-
 dens.

LVTETIAE Parisiorum ostendi
 ferunt rerum Gallicarum curiosi in
 foro frumentario (ni fallor) os cloacæ
 in quâ sepeliri se iusserit, qui Regi
 sollicito ob angustias rei pecuniariæ,
 suaserat, vt ex minutis quibusque re-
 bus, quas rustici in vrbem deferunt,
 vnum alterum-ue numum æreum
 exigeret, idque duntaxat in bien-
 niis

nium: cum scilicet animaduertisset, hortatu suo non remitti, quod semel coeptum erat: imò plures eo exemplo exactiones excogitatas esse. Nimirum, fori illius sordibus commaculari ac involui voluit, in quo manet etiamnum in diem hunc (vt perhibet) pecuniariae illius extorsionis exequutio. Ita concilij sui malignitatem castigans, vt DEVM in altera vita haberet propitium.

HVC etiam refero, quod est libro VI. Vitaram SS. Patrum, auctore Græco, cuius interpretem egit Ioannes S. R. Ecclesiae Subdiaconus. Narravit quidam Patrum, inquit, quia erat aliquis solitarius in eremo Nicopoleos, & ministrabat ei quidam secularis, sed fidelis. Erat autem & in eadem ciuitate homo, qui erat diues & impius. Contigit autem vt moreretur diues ille, & ducebat eum tota ciuitas, simul & Episcopus cum lampadibus. Egressus est autem ille etiam, qui ministrabat solitario secundum consuetudinem portans illi panes, & inuenit, quia comederat eum bellua, & ceci-

dit.

dit in faciem suam in conspectu Domini dicens: Non surgam hinc, donec demonstretur mihi à DEO, quæ sunt hæc : quia impius ille talem apparatus habuit in deducendo; hic verò, qui seruiuit tibi die ac nocte ista pertulit. Et ecce Angelus Domini veniēs dixit ei. Ille impius habuit paruum opus bonum in hoc seculo, & recepit illud hic, vt illic nullam requiem inueniat: iste autem Solitarius, quia homo erat ornatus omni virtute, habens tamen & ipse vt homo, modicum aliquid culpæ, recepit illud hic, vt ibi inueniatur purus coram DEO. Et ita consolatus in his verbis, abiit glorificans DEVM super iudicia eius, quia vera sunt.

EODEM intuitu, & ad aliorū exemplum ac terrorem reor Gregorium Papam, Monachum proprietarium in fimeto cum aliquot nonnullis sepeliri voluisse.

AN eandē ob causam Rex Manasses tot criminū reus, pœnitens deinde, & cum DEO in gratiam restitutus, non fuit sepultus, ipso fortasse postulante,

N 4 in se-

in sepulchris Patrum suorum, sed in
 priuato 2. Regum 21. 18. *Dormiuit Ma-
 nasses cum Patribus suis, & sepultus est in
 horto domus sua, in horto Oza, vt scribitur
 lib. iij. Reg. cap. xxi.*

HIS ita constitutis, quod plurimū
 emolumēti spiritualis ex sacra sepul-
 tura ad piorum animas deriuetur, o-
 stendit, si non à natura insitum omni-
 bus, certē à religione infusum fide-
 libus, ac bonis desiderium, quo flagrāt,
 vt loco aliquo ad cultum religionis
 destinato cadauer post obitum confi-
 gnetur. Quod ne recens existimetur,
 & à superstitione profectum, repeta-
 mus ab orbis incunabulis ad nos de-
 ductam memoriam.

ADAM primus omniū parens, se-
 peliri voluit, vt traditione antiquissi-
 ma habetur, in mōte Caluariæ, Golgo-
 tha quondam dicto. Quod ex Latinis
 scripserunt, Tertullianus lib. secundo
 carminum aduersus Marcionē, Cypri-
 anus tractatu de operib. Cardinalibus
 Christi. Ambros. epist. i x. August. ser-
 mone Lxxi. de tēpore, Hieron. epist.
 ad Marcellā. Et Græcis, Origenes tra-
 ctatu

ctatu

Statu xxxv. in Matthæum, Basilius cō-
ment. in 5. Isaia. Athanas. sermonē de
Passione ac Cruce. Epiphanius heresi
XLvi. Chrysof. homil. LXXXIV. in
Ioann. Quo sine fas est suspicari cum
nōnullis, quod reuelatione didicisset,
CHRISTVM Saluatorem, cuius fide
ad salutarem poenitentiam perductus
erat, montem illum sua morte ac san-
guine sanctificaturum tandem ali-
quando.

IACOBVS Patriarcha morti pro-
ximus Iosephum suum ita adiurando
alloquitur: *Facies mihi misericordiam &
veritatem, ut non sepelias me in Ægypto, sed
dormiam cum Patribus meis, & auferas
me de terrā hac, condasque in sepulcro
maiorum meorum.* Genesis XLVII.
30. deinde reliquos filios: *Sepelite
me cum Patribus meis in spelunca duplici,
qua est in agro Ephron.* Genesis XLIX.
30. Quæruntsolicite Interpretes SS.
cur tātoperē cupiuerit Iacob sepeliri
corpus suum in terra Chanaā. Omitto
causam, quam habet Theodoretus, O-
leaster, alij. Placet illa, quæ proponi-
tur ab Auctore historię Ecclesiasticę

cap. 100 qui ita scribit. *Cura fuit Sancti illis sepeliri in terra Chanaan. in qua sciebant Christum moriturum & resurrecturum, ut cum eo resurgerent.* Distat verò Abrahamium (id est) locus ubi sepultus fuit Abraham iuxta Hebron à monte Caluarie triginta ferme miliaribus.

HOC ipsum pluribus tradit Lyranus: *Et non solum, inquit, propter Abraham & Isaac illic sepultos desiderabat Iacob ibidem sepeliri, sed principaliter, quod in illa terra redemptio generis humani peragenda erat à Christo, qui in ea terra nasciturus, & conuersaturus, & moriturus & resurrecturus erat, de quibus Iacob habuit fidem & notitiam aliquam. Forsitan etiam videbat in Spiritu, Christo resurgente multos de mortuis cum eo resurrecturos, de quorum numero etiam ipse se fore sperabat.* Idem refert, atque adprobat Episcopus Abulensis.

EADEM fuere hominum DEO carorum vota tempore legis scriptæ, ac posterioribus temporibus. Optabant nimirum, non solum in Palestina, quæ peculiari modo non solum sanctificata non ignorabant, sed in sanctiore aliquâ eius parte sepeliri: gaudebant-
que

que eo in loco tumulari, quem patres ipsorum, vera religione insignes actu suo quodammodo consecrarant.

Hinc illa in diuinis litteris frequenter occurrunt: *Mortuus est, & positus ad Patres suos: aut, ad populum suum: aut, sepultus in sepulcho Patrum suorum.* Et sunt sanè, qui existimant aliquod esse pro salute Salomonis argumentum, quod in Sacra-Scriptura dicatur sepultus in loco, qui alios Reges iustos receperat. Libro tertio Regum xi. 43. *Dormiuit Salomon cum Patribus suis, & sepultus est in ciuitate David patris sui,* Ex quo loco sic deducit Bachiarus Salomonis saluationem: *Veniam ex hoc consequutum esse agnoscimus, quia cum solutus fuisset à corpore, sepulchrum illum inter Regum Israelitarum corpora Scriptura commemorat. Quod tamen alibi peccatoribus regibus abnegatum esse cognoscimus, qui usque in finem vite sua in propositi peruersitate permanjerunt. Et ideo quia inter Reges iustos meruit sepeliri, non fuit alienus à veniâ.*

Robur hæc accipiunt ex aliorum Regum obitu ac sepultura. Nam Amō Rex impius sepultus est in horto Oza

lib. I V. Reg. XXI. 26. neque dicitur appositus ad patres suos. Et Ioram secundo Paralipomenon XXI. 20. ambulavit non rectè, & licet sepeliuerint eum in ciuitate Dauid, verumtamen non in sepulcro regum. Item pessimus Ioas non est appositus ad patres suos, & quamuis sepeliuerunt eum in ciuitate Dauid, non tamen in sepulchris regum lib. 2. Paralip. XXI V. 25.

VIGVIT etiam semper in Christianorū animis hæc persuasio, animabus nondum plenè expiatis perquam fructuosum esse in loco sacro corpus deposuisse. Scribit Eusebius lib. I V. vitæ Constantini M. exoptasse Imperatorem illum fidelem ac pium in loco Apostolorum memoriæ dedicato condi *Quem votis, inquit, expetiuit locum Apostolorum memoria celebrem consequutus est.*

Quo loco, & ob quam causam, nō in alio, S. Ambrosius Satyrum fratrem tumulauerit, narrat Dungalus vetus Scriptor qui nuper in tomo I. Auctuarij ad Bibliothecam SS. Patrum lucem aspexit in libro contra Claudiū Taurinen-

nensem ad Ludouicum Pium, vbi hunc in modum scribit: *Idcirco*, id est, subsidij à Martyre impetrandi gratia, Ambrosius suum fratrem Satyrum, quem nimium dilexerat, iuxta S. Martyrem Victorem sepeliuit, ac dictauit epitaphium hoc tetraſticho expreſſum.

Vranio Satyro ſupremum frater honorem

Martyris ad lauam deculit Ambroſius.

Hac meriti merces, ut ſacri ſanguinis humor

Finitimas penetrans abluat exuias.

Iſe quoque S. Ambroſius in baſilica à ſe erecta, in quam tranſtulerat corpora SS. Martyrum Geruaſij & Protasij ſibi ſepulcrum elegit: idque ex maiorum inſtituto, vt ipſe adfirmat, ſiue Maximus Taurinensis ſermone LXXVII. inter Ambroſianos: cuius hæc ſunt verba: *Ideo à maioribus prouiſum eſt, ut Sanctorum oſsibus noſtra corpora ſociemus, ut dum illos tartara metuent, nos pæna non tangat: dum illos Chriſtus illuminat, nobis tenebrarum caligo diffugiat. Cum ſanctis ergo Martyribus quieſcentes euadimus infernæ tenebras eorum proprijs meritis, attamen conſocij ſanctitate.*

S. Ambroſium fratri ſuo Satyro tam

N 7

foli-

solicite de sepultura sacra providentem imitatus videtur S. Paulinus, qui ad finem panegyrici Celso puero dicti ita canit:

Quem Complutensi mandavimus urbe propinquis

*Coniunctum tumali fadere Martyribus.
Ut de vicino Sanctorum sanguine ducat,*

Quo nostras illo purgat in igne animas.

Beata quoque Macrina S. Gregorij Nysseni soror obeundem dubio procul finem in basilica Martyrum sepulta est, quemadmodum & parentes illius.

FLORA matrona nobilis ac opulenta, cum curasset filium suum Cynegium humo mandari in ecclesia, S. Felicis Episcopi memoria dicata, quaesivit à Paulino Episcopo, an id esset, profuturum animae filii sui defuncti? Annuit Paulinus, qui deinde Augustini sententiam exquisivit. Hic non contentus respondisse, quod sat fuisset epistolio, librum conscripsit non paucorum capitum, in quo copiose de totâ hac materia disputat.

Ex

Ex quo discimus, quomodo animabus iam defunctorum hæc sepulturæ sacræ ceremonia sit subsidio. Posset enim quis existimare, locum ipsum per sese, ac vi sua plurimum valere, proindeque directè animabus opem ferre. Quod si verum esset, consequeretur inde, sepulturam sacram ex opere operato, vt loquuntur Theologi defunctis prodesse. Quomodo sacramenta legis Christianæ gratiam conferunt: & quorundam sententia liberali Sacramentalia venialium peccatorum condonationem. Censent enim nonnulli, per aquam lustralem, quæ inter Sacramentalia locum haud postremum obtinet, veniales noxas, dum corporis pars aliqua ritè aspergitur, aboleri, ipsa illa asperfusionis actione.

VERVM, ad sepulturam sacram id transferri non debere in confesso est. Quocirca Theologicè respondet S. Thomas: Quod sepultura in loco sacro mortuo prodest, nõ quidē est ex ipso opere operato, hoc est, ex vi

vir-

Suppl. q.
71. B. 11.

virtuteque loci, vbi cadauer condi-
tur, sed magis ex opere operantis.
Nimirum, dum se, vel ipse defun-
ctus, vel alius corpus eius tumulari
in loco sacro disponens, patrocinio a-
licuius Sancti eum committit. Cuius
precibus per hoc credendum est eum
adiuari. Et adiutorio quoque eo-
rum, qui loco sacro deseruiunt. Siqui-
dem pro inibi sepultis frequentius ac
specialius orant.

Scripserat hoc multo ante B. Pauli-
nus apud S. Augustinum, libro indica-
to de cura pro mortuis : vbi initio:
*Dicis, inquit, videri tibi nō esse inanes motus
animorū religiosorū, atque fidelium pro suis
ista curantium. Adiungis etiam vacare non
posse, quod vniuersa pro defunctis Ecclesia
supplicare consuevit. Vt hinc & illud conijci
possit, homini prodesse post mortem, si fide suo-
rum humando eius corpori talis prouideatur
locus, in quo appareat opitulatio etiam isto
modo quasita Sanctorum.*

IDEM alijs verbis dicit Papa Gre-
gorius libro IV. Dialogorum, cap. 50.
*Quos grauia peccata non deprimunt, hoc pro-
dest mortuis si in ecclesia sepeliantur, quod eo-*

rum

num proximi, quoties ad eadem loca sacr^a
conueniunt, suorum, quorum sepulcra con-
spiciunt, recordantur, & pro ijs Domino pre-
ces fundunt. Iisdem verbis ad consulta
Bulgarorum respondet Nicolaus I.
Papa, cum illi quaesuisent, num Chri-
stianum intra Ecclesiam sepelire ius,
fasque esset.

ITA QVE, dum in cap. *Sacris. Extra.*
de sepulturis dicitur: nihil obesse homi-
nibus pijs sepulturam vilem, vel nul-
lam, enunciat Pontifex, nec per se pro-
desse sepulturam, nec obesse per se ad
salutem consequendam, licet per acci-
dens ratione precum prodesse possit.
Dum autem Augustinus lib. 1. de ciui-
tate DEI cap. 12. & libro de mortuo-
rum cura scribit, sepulturam ac fune-
ris pompam solatia esse viuorum, non
mortuorum praesidia, intellige eum
loqui eodem sensu. Siquidem per ac-
cidens ijs iuuantur animae.

QVI ergo in basilica aliqua tumu-
lum habet, iuuari censetur posse loci
sanctitate, vt facilius post mortem ex-
pietur. Nimirum, quoniam vel sua vel
ami-

amicorum funus curantium, vel utro-
rumque destinatione, pioque voto,
Sanctis huius loci præsidibus, non tã
cadauer, quam eius domicilij incola
olim anima impensius est commenda-
ta. A Equum autem est, & caritati, quæ
militantem triumphantemque Eccle-
siam nectit, consentaneum, ut Cælites
sibi commendatorum patrociniū sin-
gulari affectu suscipiant. Hæ operan-
tium intentiones, piæque ad Sanctos
susæ preces nisi interueniant parum in
loci sanctitate est præsid: j.

Adde, quod qui in aliqua Ecclesia
DEVM religiosè colendo sunt addi-
cti, dum orationes siue priuatim, siue
publicè profundunt eorum potissi-
mùm meminisse solent, quorum cor-
pora fidei quasi ipsorum concredita
esse ex dypticis suis intelligunt.

Ad hanc memoriam sollicitandam
valent tumulorum ornamenta, ceno-
taphiorum moles, epigraphæ, epita-
phia, ac his similia, quæ si ostentatio-
nis causa solùm, aut alius finis æquè
vani gratia, vel curata fuere à mortuo,
dum

dum in viuis erat, vel erigantur ab amicis, non tam animæ in Purgatorio agentis & implorantis opem sunt subsidia, quàm diuinæ irritamenta iracundiæ.

ATQVE ad hanc Ecclesiæ Magistrorum mentem, & Theologici iudicij regulas reuocanda sunt, quæ non nunquam, & in orationibus funebribus quorundam imperitorum minus exactè scripta leguntur, & à popularibus concionatoribus interdum proferuntur. Qui quoniam Theologiæ Scholasticæ & altioris aliquando minus sunt gnari, hallucinari in dogmatibus fidei explicandis haud est mirum. Dolendum tamen quod ea ab ijs in publice subinde spargantur apud vulgus, quæ auditores rudes, ac idiotas, inani superstitione, religionis prætextu imbuere possunt, aut fascinare, aduersarijs autem Catholicæ fidei ansam præbere nostra carpendi, & quæ de Purgatorio docet Ecclesia in alienum detorquendi sensum. Quod detestamur, utinam emendare possemus.

SED

SED iam finis huic Commentationi
 imponatur. si quod à superioribus auel-
 li nō potest, indicauero: An in tēplo se-
 pultis magis profit in choro, vel ad arā
 maximā, alioūe loco celebri, quā in
 vestibulo, vel cæmeterio locum e-
 legisse? Non dubito sinē magis
 expedire ijs, qui sibi sepulchri sui lo-
 cum destinant, minus celebrem, imō
 vilissimum elegi. Auctor est Chryso-
 stomus, homilia xxvi. in epistolam 2.
 ad Corinth. homil. Lxvi. ad populum
 Antiochen. homilia, quod Christus est
 DEVS a duersus Gentiles Constanti-
 num Imperatorem magni honoris lo-
 co habuisse, quod præ foribus Piscato-
 ris Petri sepelitur, factus illius ia-
 nitor. Idem scribit Constantinopolita-
 nos Reges ac Imperatores magni fe-
 cisse, quod corpora sua, non quidem
 propè Apostolos, sed in vestibulo tem-
 pli ipsorum memoriæ d. caci sepelien-
 tur. Theodosium sanē iuniorem, pa-
 tremque illius Arcadium, nec non a-
 uum Theodosium in porticu templi
 Apostolorum sepultos legimus. Plures
 nominat ad hanc rem Onuphrius Pan-
 uinius

uinius in libro de ritu sepeliendi mortuos, in quo integrum textit catalogum Principum, Regum, Imperatorum, Episcoporum, Pontificum, alijsque dignitatibus illustrium virorum, qui vel ad limina, vel in porticibus Ecclesiarum sepulti sunt.

Ostenditur etiamnum Romæ in vestibulo templi B. Virginis Mariæ supra Mineruam FF. Prædicatorum epigraphe in minuto lapide, Thomam de Vio Cardinalem Caietanum, virum dignitate Ecclesiastica, & doctrina eminentissimum ibi sepultum esse significans.

RECREAVIT me Christiana in hoc genere modestia Sanctissimi Antistitis Caroli Borromæi, qui antiquorum Episcoporum desiderium post mortem suam apud Mediolanenses reliquit. Is humillimum in Ecclesia sua locum sepulture designans, quam esset ab omni ambitione alienus facile ostendit. *Condignus est*, inquit vitæ scriptor, loco humillimo, cum sequenti in scriptione, quam in testamento suo viuens expresserat.

CAROLVS CARDINALIS *titulo*
S. Pra-

S. Praxedis, Archiepiscopus Mediolani, frequentioribus Cleri, populique; ac deuoti faminei sexus precibus commendatum se cupiens hoc loco sibi monumentum viuens elegit. Adit Viægraphus: Talem de se reliquit mundo opinionem, & famam eximia sanctitatis, ut, quemadmodum multi Cardinales Episcopi, aliq; diuersarum nationum Scriptores codices suos immortalis nomine, & gestis, Caroli gloriosissimis decorarunt, ita humile hoc ipsius sepulcrum multiplicitate miraculorum, concursu hominum cuiuscumque sexus & conditionis perpetuo, margaritis ac stauis, aureis, argenteisque anathematibus, monumentum omnibus deinde seculis venerandum euaserit. An fortasse optimus Præsul existimauit, quemadmodum primos accubitus ambire in vitâ ex Christi præcepto non licet, ita multo minus id oportere facere post vitam pro putente cadauere? Et sane priscos illos Ecclesiæ Antistites non fuisse loci dignioris ambitiosos translationes ipsorum testantur.

Ex hæcenus autem allatis intellexistis, opinor, abundè, ab omni memoria vros pietate eximios, vera religione eruditos, arbitratos esse, multum opis ac sub-

ac sub-

ac subsidij adferre animabus, si mortui in locis DEO peculiari ceremonia dicatis sepulcrum nanciscantur: desiderium autem quorundam Sanctis se iungendi, persuasisse Christianis, ut in Ecclesijs Martyrū vel iuxta Martyres peroptarent quiescere. Sic animabus se suis optimè cōsulturos credebāt. Et quid optabilius, quā ijs in locis, quæ Sāctorū reliquijs asseruādis, Sacræ Agni immaculati victima immolandæ, publicis, priuatisque precibus fundendis destinata sunt, corpus, animæ olim hospitium æternitatis candidatum, ut depositum carissimum collocare? Nam hac ratione tot sacrificiorum & orationum sese participem fore quilibet nō vanè sperat, ut & intercessionis illorum Cælitum, quorum reliquiæ ijs in Ecclesijs coluntur.

NUNC verò nostri muneris est, quoniam locus ipse non vi sua è Purgatorij pænis animas eximendi potestate est præditus, sed id habet ex aduentium potissimū supplicationibus, ad quas excitat, ita à Spirituum Domino benefactorum, amicorumque nostrorum
anima-

animabus pacem, multiplicatis orationibus exposcere, ut spe sua, quam nostro in sinu habent repositam, non omninò frustrentur.

IESVS -- MARIA.

S. I.
D. I.
H. E. G.

APPROB.